

ΑΛΥΓΙΖΑΚΗΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ

Καθηγητής της Βυζαντινής Μουσικολογίας και Ψαλτικής, Αρχων Υμνωδός της Αγίας του Χριστού Μεγάλης Εκκλησίας, Πρωτοψάλτης, ερμηνευτής, συνθέτης, ερευνητής της βυζαντινής μουσικής και συγγραφέας πολλών μουσικών έργων και επιστημονικών μουσικολογικών διατριβών. Κατά τις τρεις τελευταίες δεκαετίες του κ' αι. συνέβαλε σημαντικά, μαζί με άλλους ερευνητές και πανεπιστημιακούς, στην ανάπτυξη των μουσικολογικών σπουδών και την οργάνωση του Πανεπιστημιακού έργου.

Γεννήθηκε στο Ηράκλειο Κρήτης το 1946. Σπούδασε Θεολογία στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης ως υπότροφος του ΙΚΥ και το 1971 έλαβε το Πτυχίο Θεολογίας του Τμήματος Εκκλησιαστικής και Κοινωνικής Διακονίας. Εξειδικεύθηκε στη βυζαντινή μουσική και το 1986 αναδείχθηκε διδάκτωρ του Τμήματος Θεολογίας, στη Θεολογική Σχολή του ιδίου Πανεπιστημίου, με ειδίκευση στη Βυζαντινή Μουσικολογία και το βαθμό «Άριστα». Παρακολούθησε, επίσης, μετεκπαιδευτικά προγράμματα στην Αγγλία.

Σπούδασε βυζαντινή μουσική στο Ελληνικό Ωδείο, μαθήτευσε στους διακεκριμένους δασκάλους της βυζαντινής μουσικής της Θεσσαλονίκης και εχρημάτισε επί σειρά ετών Πρωτοψάλτης σε διάφορους ναούς.

Έχει διδάξει στη Θεολογική Σχολή του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης (1972-92), στο Τμήμα Μουσικών Σπουδών του ιδίου Πανεπιστημίου (1992-1998) και από το 1998 διδάσκει στο Πανεπιστήμιο Μακεδονίας, στο Τμήμα Μουσικής Τέχνης και Επιστήμης τα παρακάτω γνωστικά αντικείμενα: 1) Εισαγωγή στη βυζαντινή μουσική, 2) Συγκριτική θεωρία και πράξη βυζαντινής μουσικής, 3) Καλοφωνία - Μελουργία - Χορός, 4) Βυζαντινή μουσικολογία.

Έλαβε μέρος σε διεθνή μουσικολογικά, βυζαντινολογικά και θεολογικά συνέδρια με ανακοινώσεις πρωτότυπου και ανέκδοτου επιστημονικού υλικού. Οι μελέτες και τα συγγράμματά του αναφέρονται σε ιστορικά, θεωρητικά, μορφολογικά, μουσικολογικά, λειτουργικά και υμνολογικά ζητήματα που αφορούν τη βυζαντινή και μεταβυζαντινή ψαλτική παράδοση.

Τα ερευνητικά του ενδιαφέροντα είναι:

α) Βυζαντινή Μουσικολογία: ιστορικές, φιλολογικές, θεολογικές, μουσικοθεωρητικές, σημειογραφικές, κωδικολογικές, υμνογραφικές, λειτουργικές πηγές.

β) Ψαλτική: Βυζαντινό, μεταβυζαντινό και νεώτερο ρεπερτόριο από τη χειρόγραφη παράδοση και τα έντυπα μουσικά βιβλία.

γ) Εργαστήριο Ψαλτικής: καλοφωνία, εκκλησιαστικοί χοροί - ηλεκτρονικές αποθηκεύσεις, επεξεργασίες, ψηφιοποιήσεις ήχου εικόνας. Μουσικές γραμματοσειρές, καλλιγραφίες μέσω Η/Υ, ηχογραφήσεις.

δ) Βυζαντινό Μουσικό Αρχείο: Φωτογραφήσεις χειρογράφων, κωδίκων και παλαιών εντύπων βυζαντινής μουσικής, ηχογραφήσεις ηχητικού υλικού και φωνογραφικών δίσκων από αναλογικά σε ψηφιακά μέσα προοπéλασης.

Ως επιστημονικός υπεύθυνος των προγραμμάτων INTERREG II και ΕΠΕΑΕΚ της Ευρωπαϊκής Ένωσης δημιούργησε επιστημονικά συνεργεία έρευνας και διδασκαλίας της βυζαντινής μουσικής, ενώ οργάνωσε και εξόπλισε σχετικά πειραματικά εργαστήρια πραγματοποιώντας, επίσης, την επανέκδοση οκτώ τόμων παλαιών μουσικών βιβλίων στη σειρά *Ψαλτικά Βλατάδων του Πατριαρχικού Ιδρύματος Μελετών*.

Υπήρξε ιδρυτής και Διευθυντής της Πανεπιστημιακής *Βυζαντινής Χορωδίας*. Σημαντικό έργο του κ. Αντωνίου Αλυγιζάκη αποτελεί η υπομνημάτιση και έκδοση σε δίσκο και cd ύμνων της Θ. Λειτουργίας και μέρους από το έργο των μεταβυζαντινών μελωργών Γερμανού Νέων Πατρών και Ιωάσαφ Διδασκάλου Διονυσιάτου, όπου ψάλλει η Πανεπιστημιακή Βυζαντινή Χορωδία (βλ. Καλλιτεχνικό Έργο).

Διοργανώνει διεθνή επιστημονικά συνέδρια στο πλαίσιο της συνεργασίας «International association of Byzantine Music». Επιμελείται και εκδίδει το επιστημονικό περιοδικό *Μελουργία-Μελέτες Ανατολικής Μουσικής (Studies in Eastern Music)*, ο πρώτος τόμος του οποίου κυκλοφορήθηκε στη Θεσσαλονίκη το 2008 και ο δεύτερος και ο τρίτος το 2012. Περιλαμβάνει μελέτες της ανατολικής μουσικής και είναι το μοναδικό επιστημονικό περιοδικό στο είδος του.

Στις 28 Οκτωβρίου 2007, χειροθετήθηκε από τον Παναγιώτατο Οικουμενικό Πατριάρχη κ.κ. Βαρθολομαίο Αρχών Υμνωδός της Αγίας του Χριστού Μεγάλης Εκκλησίας για την «πολυχρόνιον προσφοράν εις την πατρώαν εκκλησιαστικήν μουσικήν όχι μόνον δια της καταρτίσεως πολυπληθών μαθητών...αλλά και δια της επιστημονικής ερεύνης εις τον τομέα της βυζαντινής μουσικής...» (Χρονικά, Απονομή οφφικίου, Ομιλία Οικουμενικού Πατριάρχου κ. κ. Βαρθολομαίου, *Μελουργία* 2008: 399).

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΚΑΙ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟ ΕΡΓΟ

Α. ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΙΣ

- **Βιβλία**

1. *Θέματα εκκλησιαστικής μουσικής*, Εκδόσεις Π. Πουρναρά, Θεσσαλονίκη 1978-1995, σσ. 232.
2. *Η οκταηχία στην ελληνική λειτουργική υμνογραφία (Διδακτορική διατριβή)*, Εκδόσεις Π. Πουρναρά, Θεσσαλονίκη 1985, σσ. 320.
3. *Εκκλησιαστικοί ήχοι και αραβοπερσικά μακάμια*, Θεσσαλονίκη 1990, σσ. 1-67.
4. *Η βασιλική υμνογραφία (στ'ι'αι.)*, Θεσσαλονίκη 1991, σσ. 1-75.
5. *Μελωδήματα ασκήσεων λειτουργικής*, Εκδόσεις Γ. Δεδούση, Θεσσαλονίκη 1992, σσ. 300.
6. *Λέοντος του Σοφού, Ανέκδοτος παρακλητικός κανόνας στο Δεσπότη Χριστό*, Θεσσαλονίκη 1991, σσ. 93.
7. *Ο χαρακτήρας της Ορθοδόξου ψαλτικής*, Θεσσαλονίκη 1995, σσ. 118.
8. *Εκθεσις παλαιών εντύπων βυζαντινής εκκλησιαστικής μουσικής*, Ψαλτικά Βλατάδων 1 παράρτημα. Οικουμενικόν Πατριαρχείον, Πατριαρχικόν Ίδρυμα Πατερικών Μελετών, Θεσσαλονίκη 1997-98, σσ. 55.

9. Εκπαιδευτικό Πρόγραμμα Εξειδίκευσης Πτυχιούχων, «Έρευνα και Διδασκαλία του βυζαντινού, μεταβυζαντινού και παραδοσιακού μουσικού ρεπερτορίου», Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης (ΚΠΣ), Θεσσαλονίκη 1999-2000, σσ. 66, πίν. 7.

10. Βυζαντινή μουσική ελληνόφωνη και αραβόφωνη, βιβλίο+1CD, έρευνα, κείμενα, ιστορία, μορφολογία, Beirut, Thessaloniki 2008, σσ. 1-93. Μετάφραση κειμένων: Αγγλική-Αραβική.

11. Ιακώβου Ναυπλιώτου, Βυζαντινή μουσική, Βιβλίο + 5CD's, έρευνα, κείμενα, επιμέλεια. Έκδοση KALAN, Κωνσταντινούπολις 2008, σσ. 1-128. Μετάφραση κειμένων: Αγγλική - Τουρκική.

- **Κεφάλαια σε βιβλία**

1. «Η λειτουργική μουσική κατά τον Μ. Βασίλειο» Τόμος εόρτιος χιλιοστής εξακοσιοστής επετείου Μεγάλου Βασιλείου (379-1979), Θεσσαλονίκη 1981, σ. 255-281 και ανάτυπο Θεσσαλονίκη 1981.

2. «Χαρακτηριστικές περιπτώσεις εκκλησιαστικών ήχων εκτός των οκτώ», στον τόμο Προσφορά Παντελεήμονι Β' τω Παναγιωτάτω Μητροπολίτη Θεσσαλονίκης, επί τη εικοσιπενταετηρίδι της αρχιερατείας αυτού, Θεσσαλονίκη 1990, σσ. 35-39 και ανάτυπο Θεσσαλονίκη 1991.

3. «Το ποντιακό τραγούδι», Ο Πόντος, ιστορία, λαογραφία, πολιτισμός, τόμ. 2, Εκδόσεις Μαλλιάρης - Παιδεία, Θεσσαλονίκη 1991, σσ. 579-605 (βιβλ. σ. 707) και ανάτυπο σσ. 31.

4. «Από τη βυζαντινή παράδοση» Γιορτή Εγκαινίων, ΟΜΜΘ, Μέγαρο Μουσικής Θεσσαλονίκης, 2 Ιανουαρίου 2000, σσ. 19-23.

5. «Η συμβολή του Οικουμενικού Πατριαρχείου στην έρευνα και διδασκαλία της εκκλησιαστικής μουσικής», Χαριστήριος τόμος Σεβασμιωτάτου Αρχιεπισκόπου Κρήτης κ.κ. Τιμοθέου, Έκδοσις Ιεράς Αρχιεπισκοπής Κρήτης, Ηράκλειον 2001, σσ. 43-52 και ανάτυπο.

6. Ο Άγιος Δημήτριος στην τέχνη του Αγίου Όρους, «Μουσικά χειρόγραφα», Αγιορειτική Εστία, Θεσσαλονίκη 2005, σσ. 49-58 και 152.

7. «Η βυζαντινή μουσική στον Άθω» Το Άγιον Όρος στα χρόνια της απελευθέρωσης, αφιέρωμα στην εκατονταετηρίδα της απελευθέρωσης (23-25 Νοεμβρίου 1912), Θεσσαλονίκη 2012, σελ. 353-369.

- **Άρθρα σε ελληνικά περιοδικά**

1. «Τα ιστορικά πλαίσια της βυζαντινής και μεταβυζαντινής λειτουργικής μουσικής», Καιρός, Τόμος τιμητικός στον ομότιμο καθηγητή Δ. Αθ. Δόικο, Επιστημονική Επετηρίδα Θεολογικής Σχολής, Τμήμα Θεολογίας, τόμ. 4, Θεσσαλονίκη 1994, σσ. 515-523 και ανάτυπο Θεσσαλονίκη 1994.

2. «Ο χαρακτήρας της ορθοδόξου ψαλτικής», *Επιστημονική Επετηρίδα Θεολογικής Σχολής*, Τμήμα Θεολογίας, τόμ. 29, σσ. 369-476, Θεσσαλονίκη 1988, ανάτυπο Θεσσαλονίκη 1988 και έκδοση επηυξημένη, Θεσσαλονίκη 1995, σσ. 118.
3. «Το φιλοσοφικό και θεολογικό υπόβαθρο της μουσικής στο Βυζάντιο», *Επετηρίδα Θεολογικής Σχολής*, Τμήμα Θεολογίας, τόμ. 4, Θεσσαλονίκη 1995, σσ. 51-66 και ανάτυπο, Θεσσαλονίκη 1995.
4. «The Historical Framework of Byzantine and Post-Byzantine Liturgical Music», *Επιστημονική Επετηρίδα Θεολογικής Σχολής*, Τμήμα Θεολογίας, τόμ. 5, Θεσσαλονίκη 1995, σσ. 69-75 και ανάτυπο, Θεσσαλονίκη 1995.
5. «Εκκλησιαστικοί ήχοι και αραβοπερσικά μακάμια», *Γρηγόριος ο Παλαμάς*, τεύχος 732, Μάρτιος-Απρίλιος (1990) σ. 194-250 και ανάτυπο, σσ. 1-67, Θεσσαλονίκη 1990.
6. «Επιβιώσεις της αρχαίας ελληνικής μουσικής στη βυζαντινή και μεταβυζαντινή λειτουργική μουσική», *Μουσικοτροπίες* 3-4 (1991) σσ. 32-38 και 32-38 αντίστοιχα.
7. «Κοινοί μουσικοί δρόμοι στο χριστιανισμό και το Ισλάμ», *Καθ' Οδόν* 3 (1992) σσ. 103-106.
8. «Τα χειρόγραφα βυζαντινής μουσικής στο χώρο της Μακεδονίας» Α', Β', *Μουσικοτροπίες*, τεύχος 2, 3-4, Θεσσαλονίκη 1993, σσ. 15-18 και 52-58.
9. «Η τέχνη της μελουργίας», *Μελουργία, Μελέτες ανατολικής μουσικής*, έτος Α', Τεύχος Α', Θεσσαλονίκη 2008, σσ. 364-372 και 404-408.
10. «Φως Ιλαρόν», *Μελουργία, Μελέτες ανατολικής μουσικής*, Τεύχος Β'-Γ', Θεσσαλονίκη 2012, σσ. 7-28, Μουσικά κείμενα σσ. 137-161.
11. «Ε'Διεθνές Συνέδριο Μουσικολογικό-Ψαλτικό, Αθήνα 13-15 Δεκεμβρίου 2012», *Μελουργία, Μελέτες ανατολικής μουσικής*, Τεύχος Β'-Γ', Θεσσαλονίκη 2012, σσ. 119-122.
12. «Θεωρητικό Ακάκιου Χαλκεόπουλου», *Μελουργία, Μελέτες ανατολικής μουσικής*, Τεύχος Β'-Γ', Θεσσαλονίκη 2012, σσ. 125-136.

• **Άρθρα σε διεθνή συνέδρια με δημοσιευμένα πρακτικά**

1. «Η βασιλική υμνογραφία (6ος-10ος αι.)», στον τόμο *Χριστιανική Θεσσαλονίκη από της ιουστινιανείου εποχής έως και της μακεδονικής δυναστείας*, Κέντρο Ιστορίας Θεσσαλονίκης του Δήμου Θεσσαλονίκης, αυτοτελείς εκδόσεις αρ. 6, ΚΔ' Δημήτρια, Γ' Επιστημονικό Συμπόσιο, Θεσσαλονίκη 1991, σσ. 187-261 και ανάτυπο, Θεσσαλονίκη 1991.
2. «Τοπικοί ιδιοματισμοί στο λειτουργικό μέλος», *Χριστιανική Θεσσαλονίκη, Οθωμανική περίοδος 1430-1912*, Α' Ε' Επιστημονικό Συμπόσιο Δήμου Θεσσαλονίκης, ΚΣΤ Δημήτρια, Θεσσαλονίκη, 1993, σσ. 203-214.
3. «Interpretation of Tones and Modes in Theoretical Handbooks of the 15th Century», στον τόμο *Byzantine Chant Tradition and Reform*, edited by C. Troelsgaard, τεύχος Acts of a Meeting Held at the Danish Institute at Athens, 1993, Monographs of the Danish Institute at Athens, Volume 2, σσ. 143-157.
4. «Ιωάννης Μαΐστωρ Κουκουζέλης, Παρατηρήσεις στη ζωή και το έργο του», Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Β' Διεθνές Συμπόσιο για τη Μακεδονία,

Η Μακεδονία κατά την εποχή των Παλαιολόγων, Θεσσαλονίκη 14-20 Δεκεμβρίου 1992, σσ. 654-660, και ανάτυπο Θεσσαλονίκη 2002.

5. «The Philosophical and Theological Background of Music in Byzantium», Third International Conference on Macedonian Studies, *Byzantine Macedonia*, Art. Architecture, Music and Hymnography, edited by John Burke and Roger Scott, La Trobe University, National Centre for Hellenic Studies and Research, Melbourne 2001, σσ. 112-121.

6. «Το ασματικό τυπικό της Θεσσαλονίκης από μουσική άποψη», ΙΑ' Διεθνές Επιστημονικό Συμπόσιο, Χριστιανική Θεσσαλονίκη: Πόλις συναντήσεως Ανατολής και Δύσεως, Δήμου Θεσσαλονίκης, Θεσσαλονίκη 17.10.1997, Πρακτικά, Θεσσαλονίκη 2006, σσ. 319-325.

7. «The Philosophical and Theological Background of Ecclesiastical Music», *La Musica sacra nelle chiese cristiane*, Atti del Convegno internazionale di studi Roma, 25-27, Gennaio 2001, σσ. 87-95.

8. «Χαρακτηριστικές περιπτώσεις ιδιομορφιών του στιχηραρικού μέλους», Β' Διεθνές Συνέδριο Βυζαντινής Μουσικής, Ίδρυμα Βυζαντινής Μουσικολογίας, Αθήνα 15-19 Οκτωβρίου 2003, σσ. 255-269.

9. «Επιστημονική και καλλιτεχνική δραστηριότητα», Α' Διεθνές Συνέδριο Βυζαντινής Μουσικής, Διαπανεπιστημιακή Συνεργασία, Θεσσαλονίκη, 30-31 Οκτωβρίου 2003, *Μελουργία*, Έτος Α', τεύχος Α', Θεσσαλονίκη 2008, σσ. 31-44.

10. «Ο θεσμικός εκσυγχρονισμός των εκπαιδευτικών προγραμμάτων της βυζαντινής μουσικής», Β' Διεθνές Συνέδριο Βυζαντινής Μουσικής, Διαπανεπιστημιακή Συνεργασία, Επιμόρφωση - Εξομοίωση - Μεταπτυχιακές σπουδές, Κέντρο Εκκλησιαστικής Μουσικής - Βυζαντινή Λειτουργική Σκηνή, Θεσσαλονίκη 9-10 Δεκεμβρίου 2004, *Μελουργία*, ό.π., σελ. 195-198.

11. «Μέλος Αγιορειτικόν, Υφολογική προσέγγιση», Β' Διεθνές Συμπόσιο, Αγιον Όρος, πνευματικότητα και Ορθοδοξία, Τέχνη, Εταιρεία Μακεδονικών Σπουδών, Μακεδονική Βιβλιοθήκη, αρ. 102, Θεσσαλονίκη 11-15 Νοεμβρίου 2005, Θεσσαλονίκη 2006, σσ. 23-28.

12. «Η θεωρία των φωνών και ήχων», Γ' Διεθνές Συνέδριο Μουσικολογικό και Ψαλτικό, Θεωρία και πράξη της ψαλτικής τέχνης, η Οκταηχία, Ιερά Σύνοδος της Εκκλησίας της Ελλάδος, Ίδρυμα Βυζαντινής Μουσικολογίας, Αθήνα 17-21 Οκτωβρίου 2006, Πρακτικά, Αθήνα 2010, σελ.127-142.

13. « Η ψαλτική παράδοση του Αγίου Όρους κατά τις πρώτες δεκαετίες του αιώνα», Ζ' Επιστημονικό Συνέδριο, Το Αγιον Όρος στα χρόνια της Απελευθέρωσης, 23-25 Νοεμβρίου 2012, υπό έκδοση.

- **Άρθρα σε ελληνικά συνέδρια με δημοσιευμένα πρακτικά**

1. «Λέοντος του Σοφού, ανέκδοτος παρακλητικός κανόνας στο Δεσπότη Χριστό», Πρακτικά Θεολογικού Συνεδρίου προς τιμήν του Παμβασιλέως Χριστού (14-17 Νοεμβρίου 1990), Ιερά Μητρόπολις Θεσσαλονίκης, Θεσσαλονίκη 1991, σσ. 67-131 και ανάτυπο συμπληρωμένο, Θεσσαλονίκη 1991, σσ. 93.

2. «Βασιλεύ Ουράνιε Παράκλητε, Ιδιόμελο ήχος πλ. β', Πρακτικά Θεολογικού Συνεδρίου με θέμα το Άγιον Πνεύμα, Ιερά Μητρόπολις Θεσσαλονίκης, Θεσσαλονίκη 1992, σσ. 61-128 και ανάτυπο Θεσσαλονίκη 1992.
3. «Η συμβολή του Οικουμενικού Πατριαρχείου στην έρευνα και τη διδασκαλία της Βυζαντινής Μουσικής», Πρακτικά Συμποσίου με θέμα Προβλήματα και προοπτικές της ελληνικής μουσικής, Άνδρος 28-29 Αυγούστου 1999, σσ. 29-49.
4. «Ήχος και φως στη βυζαντινή ψαλτική παράδοση», στον τόμο Θεολογία και τέχνη, Συμπόσιο του Πολιτιστικού Αθλητικού Σωματείου Άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος» Θεσσαλονίκη 1997, σσ. 1-20.
5. «Η εκφωνητική ψαλτική πράξη - τα χύμα και τα εκφώνως αναγνώσματα», Πρακτικά Α' Πανελληνίου Συνεδρίου Ψαλτικής Τέχνης με θέμα Θεωρία και πράξη της ψαλτικής τέχνης, Ιερά Σύνοδος της Εκκλησίας της Ελλάδος, Ίδρυμα Βυζαντινής Μουσικολογίας, Αθήνα 2000, σσ. 89-140.
6. «Ο Άγιος Δημήτριος στα χειρόγραφα της Βυζαντινής Μουσικής», Πρακτικά Ημερίδας, «1700 έτη από του σεπτού μαρτυρίου του Αγίου Δημητρίου», Ιερά Μητρόπολις Θεσσαλονίκης, Ιερός Ναός Αγίου Δημητρίου, Θεσσαλονίκη 2007, σσ. 17-25.

• **Παρουσιάσεις σε διεθνή συνέδρια χωρίς δημοσιευμένα πρακτικά**

1. «Επιβιώσεις της αρχαίας ελληνικής μουσικής στη βυζαντινή και μεταβυζαντινή λειτουργική μουσική», Διεθνές Συμπόσιο Ελληνικής Μουσικής, Πολιτιστικό Κέντρο Δελφών, 4.9.1986.
2. «Χαρακτηριστικές περιπτώσεις εκκλησιαστικών ήχων εκτός των οκτώ», Γ' Μουσικολογική Συνάντηση Δελφών, 29.10.1988.
3. «The Historical Framework of Byzantine and Post-Byzantine Liturgical Music», Conferenza Musicale Mediterranea: La Musica in Grecia Oggi. Attivita e Ricerca, Palermo 23 Maggio 1992.
4. «Το εκφωνητικό βυζαντινό μέλος στη σύγχρονη λειτουργική παράδοση», Α' Μεσογειακή Συνάντηση Κρήτης, Μουσικολογικό Συνέδριο, Μουσικές παραδόσεις της Μεσογείου, ρίζες και συνέχεια, οργάνωση Δήμου Ηρακλείου, 27.8.1993.
5. «The Contribution of the Ecumenical Patriarchate to the Research and Education of Ecclesiastical Music», Colloque, Le Chant Byzantine: état des recherches du Centre Européen, pour la Recherche et l' Interprétation des Musique Médiévales, Abbaye de Royaumont 13-12-1996.
6. «Οι παλαιές έντυπες εκδόσεις της βυζαντινής εκκλησιαστικής Μουσικής (1820-1910)», Διεθνής Σύναξις II, Βυζαντινός πολιτισμός Κύπρος Ευρώπη 17 Ιανουαρίου 1998, Forum Inter-Continental Hotel, Λευκωσία.
7. «Από την Αρχαία Ελληνική στη Βυζαντινή Μουσική», Διεθνές Συνέδριο με θέμα Τέρπανδρος. Ο ρόλος του στην εξέλιξη της Αρχαίας Ελληνικής Μουσικής. Ερσεός 24-26 Αυγούστου 2000.
8. «Η τέχνη της μελουργίας», 1ο Διεθνές συμπόσιο χορωδιακής μουσικής - 15ο Πανελλήνιο Συνέδριο Χορωδιών, Πάτρα 28 Απριλίου 2006.

9. «Η μουσική στη θ. Λειτουργία του Ιωάννου Χρυσοστόμου», ό.π., Πάτρα 29 Απριλίου 2006.

• **Έντυπα καλλιτεχνικών εκδηλώσεων και εκδόσεων - επιμέλειες, πρόλογοι, ομιλίες, μορφολογικές παρατηρήσεις, κείμενα τριπτύχων, παρτιτούρες**

1. «Γερμανός Αρχιερέυς Νέων Πατρών, Κείμενα-Μορφολογική Ανάλυση», στο έργο *Μελουργοί του ΙΖ' αιώνα*, Μέγαρο Μουσικής Αθηνών, 1995-1996, *Κύκλος Ελληνικής Μουσικής*, σσ. 43-52.

2. *Τέχνη Μελουργός Α'*, απάνθισμα μαθημάτων Γερμανού, Αρχιερέως Νέων Πατρών (ΙΖ' αιών), Θεσσαλονίκη 1995 σσ. 26 (παρτιτούρα).

3. *Μουσικοί Θησαυροί του Αγίου Όρους, Τέχνη Μελουργός Β', Ιωάσαφ Διδάσκαλος Διονυσιάτης (α' ήμισυ ΙΘ' αιώνας-1866)*, Θεσσαλονίκη 1997, σσ. 48.

4. *Τέχνη Μελουργός Β'*, απάνθισμα μαθημάτων και εξηγήσεων, *Ιωάσαφ Διδασκάλου Διονυσιάτου*, Θεσσαλονίκη 1997, σσ. 30 (παρτιτούρα).

5. *Ιωάσαφ Διδάσκαλος Διονυσιάτης*, Μουσικοί Θησαυροί του Αγίου Όρους, Ιερά Μονή Αγίου Διονυσίου 1998, ένθετο σε CD, σσ. 31, ψάλλει η Πανεπιστημιακή Βυζαντινή Χορωδία.

6. *Επιστήμη και τέχνη στους τρεις Ιεράρχες*, Λόγος Πανηγυρικός στην εορτή των Τριών Ιεραρχών, στο Πανεπιστήμιο Μακεδονίας, 29 Ιανουαρίου 1999, σσ. 1-8.

7. *Αναστασιματάριον της ψαλτικής παραδόσεως του ΙΕ' αιώνας*, Μουσική Βιβλιοθήκη, τόμος Α', Μουσικοδιδασκάλων Πατριαρχικής Σχολής Εκκλησιαστικής Μουσικής (φωτ. ανατ.), εκδ. Πατριαρχικού Ιδρύματος Πατερικών Μελετών, Θεσσαλονίκη 1999, επιμέλεια, πρόλογος σσ. 11-13.

8. *Αναστασιματάριον Πέτρου του Πελοποννησίου*, Μουσική Βιβλιοθήκη, τόμος Β', Μουσικοδιδασκάλων Πατριαρχικής Σχολής Εκκλησιαστικής Μουσικής (φωτ. ανατ.), εκδ. Πατριαρχικού Ιδρύματος Πατερικών Μελετών, Θεσσαλονίκη 1999, επιμέλεια, πρόλογος.

9. *Παράρτημα Εκκλησιαστικής Αληθείας*, Τεύχη Α'-ΣΤ', τόμοι Α'-Γ', του εν τοις Πατριαρχείοις εδρεύοντος Εκκλησιαστικού Μουσικού Συλλόγου (φωτ. ανατ.), εκδ. Πατριαρχικού Ιδρύματος Πατερικών Μελετών, Θεσσαλονίκη 2000, επιμέλεια, πρόλογος, σσ. 11-14.

10. *Ιωάσαφ Διδάσκαλος Διονυσιάτης*, Μουσικοί Θησαυροί του Αγίου Όρους, Ιερά Μονή Αγίου Διονυσίου 2000, ένθετο σε CD, σσ. 16, ψάλλει η Πανεπιστημιακή Βυζαντινή Χορωδία.

11. *Γερμανός Νέων Πατρών*, Ιερά Μονή Αγίου Διονυσίου Αγίου Όρους 2000, ένθετο σε CD, σσ. 16, ψάλλει η Πανεπιστημιακή Βυζαντινή Χορωδία.

12. *Βυζαντινά Αντίφωνα*, ακολουθίες εσπερινού, όρθρου, θείας λειτουργίας, καλοφωνικά μέλη, Τέρπανδρος, Διεθνές Συνέδριο Ερεσός Λέσβου 2000, σσ. 24.

13. «Από τη βυζαντινή παράδοση», *Γιορτή εγκαινίων, Μέγαρο Μουσικής Θεσσαλονίκης* 2000, σσ. 19-23.

14. *Συνοπτική Δεκαδική Ταξινόμηση Dewey* και Ευρετήριο Σχετικών Όρων, Επιτροπή Επιστημονικής Ορολογίας - Μουσική, Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης, Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, Αθήνα 2001.

15. *3η Συναυλία Βυζαντινής Μουσικής*, Εμπόριο-Κοζάνη 2002, σσ. 1-3.
16. *Βυζαντινά Αντίφωνα Μεγάλης Εβδομάδος, Αποσπάσματα ακολουθιών του Νυμφίου και των Παθών*, Βασιλικό Θέατρο, Θεσσαλονίκη 14 Απριλίου 2003, σσ. 48.
17. *Βυζαντινά Αντίφωνα Μεγάλης Τεσσαρακοστής, Μεγάλης Εβδομάδος, Πάσχα*, Δήμος Θεσσαλονίκης, Κέντρο Μουσικής - Βυζαντινή Λειτουργική Σκηνή - Κρατικό Θέατρο Βορείου Ελλάδος, Βασιλικό Θέατρο 29 Μαρτίου 2004, σσ. 1-5.
18. *Βυζαντινά Αντίφωνα. Αποσπάσματα ακολουθιών Μεγάλης Τεσσαρακοστής, Μεγάλης Εβδομάδος*, Δήμος Θεσσαλονίκης, Κέντρο Μουσικής - Βυζαντινή Λειτουργική Σκηνή - Κρατικό Θέατρο Βορείου Ελλάδος, Βασιλικό Θέατρο, 18 Απριλίου 2005, σσ. 1-24.
19. *Βυζαντινά Αντίφωνα - Δημοτικά τραγούδια, Βυζαντινοί ύμνοι και τραγούδια της λαϊκής ευσέβειας Μ. Τεσσαρακοστής - Μ. Εβδομάδος*, Ιερά Αρχιεπισκοπή Κρήτης, Ενορία Ι. Ναού Αγίου Τίτου - Εταιρεία Ελληνικής Γλώσσας και Μουσικής - Βυζαντινή Λειτουργική Σκηνή, Αίθουσα Ανδρόγεω Δήμου Ηρακλείου Κρήτης, 9 Απριλίου 2005, σσ. 1-24.
20. *Κέντρο Εκκλησιαστικής Μουσικής - Βυζαντινή Λειτουργική Σκηνή, Ο νέος φορέας, η βυζαντινή μουσική παράδοση, επιστημονικές, καλλιτεχνικές δραστηριότητες, το χορικό Βυζαντινό μέλος*, Θεσσαλονίκη 2003-4 (τρίπτυχο), σσ. 5.
21. *Πανεπιστήμιο Μακεδονίας - Τμήμα Μουσικής Επιστήμης και Τέχνης - Κατεύθυνση Βυζαντινής Μουσικής, Ειδίκευση Καλοφωνίας, Πληροφορίες - πρόγραμμα σπουδών* (τρίπτυχο), σσ. 6.
22. *Α' Διεθνές Συνέδριο Βυζαντινής Μουσικής, Διαπανεπιστημιακή συνεργασία, Έρευνα - Εκπαίδευση - Καλλιτεχνικό έργο*, Κέντρο Εκκλησιαστικής Μουσικής - Βυζαντινή Λειτουργική Σκηνή, Υπό την αιγίδα του Υπουργείου Πολιτισμού, Θεσσαλονίκη 30-31 Οκτωβρίου 2003, σσ. 1-5 (τρίπτυχο).
23. *Οι κύκλοι των τραγουδιών*, Ομιλία στην εκδήλωση, Βραδιά ρεμπέτικου του Κέντρου Εκκλησιαστικής Μουσικής - Βυζαντινή Λειτουργική Σκηνή στις 26-1-2000 στο Πανεπιστήμιο Μακεδονίας, *Μελοργία*, Μελέτες ανατολικής μουσικής, έτος Α', τεύχος Α', Θεσσαλονίκη 2008, σσ. 311-314.
24. *Α' Διεθνές Συνέδριο Βυζαντινής Μουσικής, ό.π., Πρόγραμμα*, σσ. 1-5 (τρίπτυχο).
25. *Β' Διεθνές Συνέδριο Βυζαντινής Μουσικής, Διαπανεπιστημιακή Συνεργασία, Επιμόρφωση - Εξομίωση - Μεταπτυχιακές Σπουδές*, Κέντρο Εκκλησιαστικής Μουσικής - Βυζαντινή Λειτουργική Σκηνή, Υπό την αιγίδα του Υπουργείου Πολιτισμού, Θεσσαλονίκη 9-10 Δεκεμβρίου 2004, σσ. 1-5 (τρίπτυχο).
26. *Β' Διεθνές Συνέδριο Βυζαντινής Μουσικής, ό.π., Πρόγραμμα*, σσ. 1-5 (τρίπτυχο).
27. *Γιάννη Τσερεβελάκη, Εμμελής μυσταγωγία, Θεολογικά και αισθητικά δοκίμια για τη βυζαντινή εκκλησιαστική μουσική*, Ηράκλειο Κρήτης 2007, Πρόλογος σσ. 9-12.
28. *Μελοργία, Μελέτες ανατολικής μουσικής, Έτος Α', Τεύχος Α'* Θεσσαλονίκη 2008, σσ. 416: Πρακτικά Α' και Β' Διεθνούς Συνεδρίου Βυζαντινής Μουσικής, Επιστημονικές μελέτες Συνεργατών. Επιστημονική Περιοδική Έκδοση, Πρόλογος-Πορίσματα, κείμενα συμπεράσματα, Διευθυντής-Εκδότης: Αντώνιος Ε. Αλυγιάκης, σσ. 13-16, 172-177, 298-305, 375-378, 387-393.

29. *Μελοουργία, Μελέτες ανατολικής μουσικής*, Τεύχος Β'-Γ' Θεσσαλονίκη 2012, σσ. 172:Επιστημονικές εργασίες, κείμενα, παράρτημα μουσικών παραδειγμάτων και κειμένων +2 CDs. Επιστημονική Περιοδική Έκδοση, Διευθυντής –Εκδότης:Αντώνιος Ε. Αλυγιζάκης.

Ε. ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΑ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

1. «Χειρόγραφα βυζαντινής μουσικής Αγίου Όρους και Εθνικής Βιβλιοθήκης της Ελλάδος, φωτογράφιση, αρχειοθέτηση, σημειογραφική μέσω Η/Υ και φωνογραφική επεξεργασία ηχητικού υλικού». Χρηματοδότηση Επιτροπής Ερευνών Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, Πρόγραμμα ΥΠΕΠΘ, Ανθρωπιστικές Επιστήμες, Επιστημονικός Υπεύθυνος Καθηγητής Αντώνιος Αλυγιζάκης, Αρ. Πρωτ. 4278-3694/28-8-95.
2. «Συνεργασία με το Οικουμενικό Πατριαρχείο Κωνσταντινουπόλεως σε θέματα συλλογής, επεξεργασίας και ταξινόμησης παλαιτύπων βιβλίων βυζαντινής μουσικής μέσω Η/Υ με σκοπό τη διάδοση και κοινή χρήση της βυζαντινής μουσικής. Πρόγραμμα INTERREG II, έργο: «Έρευνα, Εκδόσεις, Έκθεση Βυζαντινής Εκκλησιαστικής Μουσικής». Φορέας υλοποίησης: Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Τμήμα Μουσικών Σπουδών. Επιστημονικός Υπεύθυνος Καθηγητής Αντώνιος Αλυγιζάκης, από πόρους του ΕΤΠΑ, Αρ. Πρωτ. 25629/30-7-97.
3. «Έρευνα και διδασκαλία του βυζαντινού, μεταβυζαντινού και παραδοσιακού μουσικού ρεπερτορίου», Συνεργασία: Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, Πατριαρχικού Ιδρύματος Πατερικών Μελετών, Πανεπιστημίου Μακεδονίας, πρόγραμμα ΕΠΕΑΕΚ, Συμπληρωματική Εκπαίδευση, ενέργεια 3.4γ, Επιστημονικός Υπεύθυνος Καθηγητής Αντώνιος Αλυγιζάκης 1998-2000.
4. «Διεύρυνση Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης» ΕΠΕΑΕΚ Τμήμα Μουσικής Επιστήμης και Τέχνης Πανεπιστημίου Μακεδονίας, ενέργεια 3.1ζ. Επιστημονικός Υπεύθυνος Καθηγητής Αντώνιος Αλυγιζάκης 1998-2001.

ΣΤ. ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

1. «Έρευνα και διδασκαλία του βυζαντινού, μεταβυζαντινού και παραδοσιακού μουσικού ρεπερτορίου, Εκπαιδευτικό Πρόγραμμα Εξειδίκευσης Πτυχιούχων, Πανεπιστήμιο Μακεδονίας 1998-2000», τέσσερα εξάμηνα, μετεκπαιδευθέντες 104 άτομα, από πόρους του ΕΤΠΑ.
2. «Εκπαιδευτικό Πρόγραμμα Εξειδίκευσης Πτυχιούχων, Μελωδίες Στιχηραρίου, Εκφωνητικό μέλος», από υποτροφίες της Ιεράς Μητροπόλεως Θεσσαλονίκης και της Ιεράς Μητροπόλεως Βεροίας, Ναούσης και Καμπανίας, Εταιρεία Αξιοποίησης Περιουσίας Πανεπιστημίου Μακεδονίας 2001-2002, μετεκπαιδευθέντες 8 άτομα.
3. Επίβλεψη τεσσάρων (4) διδακτορικών διατριβών, συμμετοχή σε μεγάλο αριθμό Τριμελών Εισηγητικών Επιτροπών.

Ζ. ΛΟΙΠΟ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΕΡΓΟ

1. Κέντρο Εκκλησιαστικής Μουσικής - Βυζαντινή Λειτουργική Σκηνή (ΚΕΜ). Καλλιτεχνικός και Επιστημονικός Υπεύθυνος, Εισηγητής ολόκληρου του προγραμματισμού. Βλ. τρίπτυχο, Έντυπα καλλιτεχνικών εκδηλώσεων, ό.π., αριθ. 19.
2. Οργάνωση Α' Διεθνούς Συνεδρίου Βυζαντινής Μουσικής, Διαπανεπιστημιακή συνεργασία, Έρευνα - Εκπαίδευση - Καλλιτεχνικό έργο, Κέντρο Εκκλησιαστικής Μουσικής - Βυζαντινή Λειτουργική Σκηνή, Υπό την αιγίδα του Υπουργείου Πολιτισμού, Θεσσαλονίκη 30-31 Οκτωβρίου 2003, βλ. τρίπτυχο, Έντυπα καλλιτεχνικών εκδηλώσεων, ό.π., αριθ. 22.
3. Οργάνωση Β' Διεθνούς Συνεδρίου Βυζαντινής Μουσικής, Διαπανεπιστημιακή Συνεργασία, Επιμόρφωση - Εξομοίωση - Μεταπτυχιακές σπουδές, Κέντρο Εκκλησιαστικής Μουσικής - Βυζαντινή Λειτουργική Σκηνή, Υπό την αιγίδα του Υπουργείου Πολιτισμού, Θεσσαλονίκη 9-10 Δεκεμβρίου 2004, βλ. τρίπτυχο, Έντυπα καλλιτεχνικών εκδηλώσεων, ό.π., αριθ. 23.
4. Βραδιά ρεμπέτικου. Οργάνωση - παρουσίαση προγράμματος, βλ. Έντυπα καλλιτεχνικών εκδηλώσεων, ό.π., αριθ. 21.
5. Ψηφιοποίηση και επεξεργασία μεγάλου αριθμού παλαιών φωνογραφικών δίσκων και άλλων ηχογραφήσεων βυζαντινής μουσικής του προσωπικού αρχείου του κ. Αντωνίου Αλυγιάκη και άλλων αρχείων.
6. Φωτογράφιση εκατόν πενήντα (150) περίπου χειρογράφων βυζαντινής μουσικής, ογδόντα περίπου χιλιάδες (80.000) φωτογραφικές λήψεις από τη Βιβλιοθήκη της Ιεράς Μονής Ξηροποτάμου Αγίου Όρους. Το έργο υπό την επίβλεψη του Καθηγητή κ. Αντωνίου Αλυγιάκη πραγματοποίησε η ερευνητική του ομάδα (Γεώργιος Πατρώνας, Υποψήφιος Διδάκτωρ, Μιλτιάδης Παππάς, Διδάκτωρ), ως συνεργασία της Ιεράς Μονής και του Κέντρου Εκκλησιαστικής Μουσικής - Βυζαντινή Λειτουργική Σκηνή. Ξεκίνησε τον Ιούλιο του 2004 και συνεχίζεται μέχρι σήμερα με διάφορες επεξεργασίες, ταξινομήσεις και έρευνες του υλικού για την προώθησή του στο διαδίκτυο.
7. *Studio Πανεπιστημίου Μακεδονίας*. Υποδομές εξοπλισμός του Προγράμματος ΕΠΕΑΕΚ.
8. *Αρχείο Βυζαντινής Μουσικής Πατριαρχικού Ιδρύματος Πατερικών Ερευνών*. Αποτελέσματα προγράμματος ΕΠΕΑΕΚ: Φωτογραφική ψηφιοποίηση Χειρογράφων και παλαιτύπων βυζαντινής μουσικής Αγίου Όρους, Εθνικής Βιβλιοθήκης Αθηνών.

Z. ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟ ΕΡΓΟ

- **Χορωδία**

Ο Καθηγητής κ. Αντ. Αλυγιάκης είναι ιδρυτής και διευθυντής της *Πανεπιστημιακής Βυζαντινής Χορωδίας*. Η Χορωδία έλαβε μέρος σε όλες τις τακτικές εβδομαδιαίες λειτουργικές συνάξεις του Πανεπιστημιακού Ναού (400 περίπου) της Θεολογικής

Σχολής (1972-1992) και στις χορωδιακές ασκήσεις του Τμήματος Μουσικών Σπουδών του ΑΠΘ (1992-1998). Από το 1998 συμμετέχει στο διδακτικό έργο της Κατεύθυνσης Βυζαντινής Μουσικής, Ειδίκευση Καλοφωνίας του Τμήματος Μουσικής Επιστήμης και Τέχνης του Πανεπιστημίου Μακεδονίας και ιδιαίτερα στο μάθημα του χορού. Συνεργάζεται με το Κέντρο Εκκλησιαστικής Μουσικής - Βυζαντινή Λειτουργική Σκηνή Θεσσαλονίκης. Πραγματοποίησε, επίσης, πολλές χορωδιακές εμφανίσεις στην Ελλάδα και στο εξωτερικό. Για τα πανεπιστημιακά διδακτικά προγράμματα η Πανεπιστημιακή Βυζαντινή Χορωδία παρουσίασε, σε πρώτη εκτέλεση, σειρά αρχαίων ακολουθιών του βυζαντινού, αντιοχειανού και αλεξανδρινού λειτουργικού τυπικού: 1) επτά θείες λειτουργίες: Ιωάννου Χρυσοστόμου, Μ. Βασιλείου, Προηγιασμένων Δώρων, Αποστολικών Διαταγών, Ιακώβου Αδελφοθέου, Αποστόλου Μάρκου· 2) έξι ακολουθίες του ασματικού και λειτουργικού τυπικού: Μοναχικού Όρθρου Ακολουθίας των ωρών, Τριθέκτης, Μεγάλου Κανόνος, Ακαθίστου Ύμνου, Παννυχίδος· 3) δύο τελετές: Ευχελαίου, Αγιασμού. Το υλικό αυτό σημειογραφήθηκε και δημοσιεύθηκε. Βλ. Βιβλία, ό.π., αρ. 3. Κυκλοφόρησε επίσης σε δίσκο η Λειτουργία του Ιωάννου του Χρυσοστόμου.

Η Χορωδία επίσης έλαβε μέρος στις παρακάτω εκδηλώσεις:

α) 11-2-1996, **Μέγαρο Μουσικής Αθηνών**, Κύκλος Ελληνικής Μουσικής, Μελουργοί του ΙΖ' αιώνα. Πρόγραμμα με ανέκδοτα μαθήματα Γερμανού, Αρχιερέως Νέων Πατρών. Βλ. εκδόσεις, *Γερμανός Νέων Πατρών και Τέχνη Μελουργός Α'*, ό.π., Έντυπα καλλιτεχνικών εκδηλώσεων.

β) 29-9-1997, **Κρατικό Θέατρο Θεσσαλονίκης**. Πρόγραμμα με ανέκδοτα μαθήματα Ιωάσαφ Διδασκάλου Διονυσιάτου. Βλ. εκδόσεις, *Μουσικοί Θησαυροί του Αγίου Ορους και Τέχνη Μελουργός Β'*, ό.π., Έντυπα καλλιτεχνικών εκδηλώσεων.

γ) 9-4-1998, **Δημοτικό Θέατρο Λάρνακας** Κύπρου. Πρόγραμμα το ίδιο με του Κρατικού Θεάτρου, ό.π.

δ) 10-4-1998, **Προσκυνηματικό Ναό Αγίου Λαζάρου Λάρνακας**. Ψαλμωδία Εσπερινού τοπικής εορτής του Αγίου.

ε) 11-4-1998, **Ίδιο Ναό**, Ψαλμωδία Όρθρου και Θ. Λειτουργίας εορτής του Αγίου.

στ) 11-4-1998, **Ίδιο Ναό**, Ψαλμωδία Εσπερινού εορτής των Βαΐων.

ζ) 12-4-1998, **Ίδιο Ναό**, Θ. Λειτουργία Κυριακής των Βαΐων.

η) 1-8-1999, **Αμαθούντα Κύπρου**, Μουσικές εκδηλώσεις, Αμαθούσια. Πρόγραμμα με βυζαντινούς ύμνους και ριζίτικα τραγούδια.

ι) 3-8-1999, **Ι. Μονή Αγίου Νεοφύτου Πάφος**. Ψαλμωδία Παρακλητικού Κανόνος και Πρόγραμμα με βυζαντινούς ύμνους και ριζίτικα τραγούδια.

ια) 26-8-2000, **Ερεσό Μυτιλήνης**, παραλία, στο πλαίσιο του Διεθνούς Συνεδρίου «Τέρπανδρος». Πρόγραμμα με αποσπάσματα ακολουθιών εσπερινού, όρθρου, θ. λειτουργίας και καλοφωνικών μελών. Βλ. έκδοση, *Βυζαντινά Αντίφωνα*, ό.π., Έντυπα καλλιτεχνικών εκδηλώσεων, αριθ. 12.

- ιβ) 25-11-2001, **Δημοτικό Θέατρο Κατερίνης**. Πρόγραμμα εκλογής βυζαντινών ύμνων.
- ιγ) 9-6-2001, **I. Μητρόπολη Βεροίας, Η' Παύλεια**. Πρόγραμμα με αναστάσιμους λειτουργικούς ύμνους.
- ιδ) 23-2-2002, **Μονή Λαζαριστών**. Πρόγραμμα βυζαντινών ύμνων, ελληνικά Αλβανικά, σλαβικά, Παράσταση, «Οι δρόμοι της μουσικής και του χορού», Σύνοδος Υπουργών Εξωτερικών Ε.Ε.
- ιε) 11-11-2002, **Πολιτιστικό Σύλλογο, Εμπόριο Πτολεμαΐδος**. Πρόγραμμα εκλογής βυζαντινών ύμνων, βλ. έκδοση, ό.π., Έντυπα καλλιτεχνικών εκδηλώσεων.
- ιστ) 14-4-2003, **Βασιλικό Θέατρο Θεσσαλονίκης**, σε συνεργασία με τη Βυζαντινή Λειτουργική Σκηνή και τη χορωδία Μακεδονίας του Χαριλάου Ταλιαδώρου. Πρόγραμμα, *Βυζαντινά αντίφωνα Μ. Εβδομάδας*, βλ. έκδοση, ό.π., Έντυπα καλλιτεχνικών εκδηλώσεων, σε δίχρονη εκτέλεση με ιερέα, αναγνώστη και κανονάρχη.
- ιζ) 24-4-2003, **Βασιλικό Θέατρο**, Συνάντηση Υπουργών Πολιτισμού ΕΕ. Πρόγραμμα επιλογής βυζαντινών ύμνων.
- ιη) 28-5-2003, **Παλαί ντε σπορ Θεσσαλονίκης**, Επίσκεψη Οικουμενικού Πατριάρχου, σε δίχρονη εκτέλεση με τη Χορωδία Μακεδονίας του Χαριλάου Ταλιαδώρου.
- ιθ) 28-6-2003, **Άγιο Μαυρίκιο**, Μιλάνο Ιταλίας. Πρόγραμμα, «Βυζαντινά Αντίφωνα», Θ. Λειτουργία, ήχος πλ. δ'.
- κ) 5-7-2003, **Δημοτικό Θέατρο Βεροίας**, «Ιερές Μουσικές», Διεθνές φεστιβάλ Πολιτιστικής Ολυμπιάδας. Πρόγραμμα, *Υμνοι Θείας Λειτουργίας, πλ. δ' ήχου*, σε δίχρονη εκτέλεση με τη χορωδία Μακεδονίας του Χαριλάου Ταλιαδώρου.
- κα) 6-7-2003, **Μονή Λαζαριστών**. Πρόγραμμα επιλογής βυζαντινών ύμνων, «Ιερές Μουσικές», ό.π.
- κβ) 8-11-2003, **Αίθουσα Τελετών ΑΠΘ**, Δημήτρια του Δήμου Θεσσαλονίκης. Πρόγραμμα επιλογής βυζαντινών ύμνων.
- κγ) 4-12-2003, Συνάντηση Βυζαντινών Χορωδιών Δήμου Δράμας. Πρόγραμμα επιλογής βυζαντινών ύμνων.
- κδ) 29-3-2004, **Βασιλικό Θέατρο**, σε συνεργασία με τη Βυζαντινή Λειτουργική Σκηνή - Κρατικό Θέατρο, Βυζαντινή Ρουμανική Χορωδία Θεσσαλονίκης, Πρόγραμμα, «Βυζαντινά Αντίφωνα», βλ. τρίπτυχο, ό.π., Έντυπα 16.
- κε) 18-4-2005, **Βασιλικό Θέατρο**, σε συνεργασία με τη Βυζαντινή Λειτουργική Σκηνή - Κρατικό Θέατρο Βορείου Ελλάδος, Χορωδία Εδέσσης, Πέλλης, Αλμωπίας, Ρουμανική Βυζαντινή Χορωδία Βουκουρεστίου και Αραβόφωνοι καλοφωνάρηδες. Πρόγραμμα «Βυζαντινά Αντίφωνα», αποσπάσματα ακολουθιών Μ. Τεσσαρακοστής, Μ. Εβδομάδος, βλ. τρίπτυχο, ό.π., Έντυπα καλλιτεχνικών εκδηλώσεων, αριθ.

κστ) 9-4-2005, **Αίθουσα Ανδρόγεω Δήμου Ηρακλείου Κρήτης**, συνεργασία Ιερά Αρχιεπισκοπή Κρήτης, Ενορία Ι. Ναού Αγίου Τίτου με τοπικές χορωδίες. Πρόγραμμα, «Βυζαντινά Αντίφωνα - Δημοτικά τραγούδια», αποσπάσματα ακολουθιών Μ. Τεσσαρακοστής, Μ. Εβδομάδος, βλ. τρίπτυχο, ό.π., Έντυπα καλλιτεχνικών εκδηλώσεων, αριθ. 18.

κζ) 11-4-2005, **Ιερό Ναό Αγίου Τίτου**, Ψαλμωδία Όρθρου και Θ. Λειτουργίας Ε' Κυριακής των Νηστειών.

κη) 31-10-2005, **Ιερό Ναό Αγίου Δημητρίου**, «1700 χρόνια από το Μαρτύριο του Αγίου Δημητρίου Πολιούχου Θεσσαλονίκης», Ιεράς Μητροπόλεως Θεσσαλονίκης, Επιστημονική Ημερίδα. Πρόγραμμα με ανέκδοτους ύμνους του Καλοφωνικού Στιχηραρίου.

κθ) 28, 29, 30-4-2006, **Πανεπιστήμιο Πάτρας**, «Διεθνές συμπόσιο χορωδιακής μουσικής - 15ο Πανελλήνιο Συνέδριο Χορωδιών Πάτρας. Πρόγραμμα σε πρώτη εκτέλεση ύμνοι και κρατήματα βυζαντινής μουσικής, στο πλαίσιο του Συμποσίου.

λ) 30-4-2006, **Ιερό Ναό Αγίου Ανδρέου Πάτρας**, ψαλμωδία Όρθρου και Θ. Λειτουργίας, αντιφωνικά με τη Χορωδία «Μαϊστορες της Ψαλτικής Τέχνης».

λα) 13-11-2006, **Cemal Resit Rey**, Κωνσταντινούπολη, σε σύμπραξη με το τουρκικό Συγκρότημα *Kantemir*. Πρόγραμμα, «Από τη βυζαντινή στην Οθωμανική μουσική», Μακάμια οργανικής και φωνητικής οθωμανικής μουσικής του ιη' αιώνα σε παραλληλισμό βυζαντινών ήχων μελωργών της ίδιας εποχής.

• **Ιεροψαλτικό έργο**

- Δομέστικος Ι. Ναού Αγίου Δημητρίου Θεσσαλονίκης, 1966-1971.

- Λαμπαδάριος Ι. Ναού Παναγίας Δεξιάς Θεσσαλονίκης, 1972-1974.

- Πρωτοψάλτης Ι. Ναού Αγίου Γεωργίου Ν. Ευκαρπίας, 1974-78 και 1984-90.

- Πρωτοψάλτης Ι. Ναού Ευαγγελιστρίας Ευόσμου, 1978-80.

- Χορωδός Ι. Ναού Αγίας Σοφίας Θεσσαλονίκης, 1980-83.

- Πρωτοψάλτης Ι. Πατριαρχικής και Σταυροπηγιακής Μονής Βλατάδων Θεσσαλονίκης, 1990-2001.

• **Μελοποιήσεις**

1) Χριστέ, το φως το αληθινόν, ήχος πλ. α', Μελωδήματα ασκήσεων λειτουργικής, Εκδόσεις Γ. Δεδούση, Θεσσαλονίκη 1992 (στο εξής ΜΕΛΩΔ.), σσ. 61-62.

2) Αλληλουάρια στους οκτώ ήχους, σύντομο μέλος, ΜΕΛΩΔ., σσ. 86-90.

3) Κοινωνικά με ψαλμική στιχολογία, σύντομο μέλος:

i. *Εις πάσαν την γην*, ψαλμός ιη', ήχος πλ. δ', ΜΕΛΩΔ., σσ. 145-146.

ii. *Ποτήριον σωτηρίου*, ψαλμός ριε', ήχος λέγετο και πλ. δ', ΜΕΛΩΔ., σσ. 146-148.

- iii. *Εις μνημόσυνον, ψαλμός ρια', ήχος βαρύς, ΜΕΛΩΔ., σσ. 148-149.*
- iv. *Αγαλλιάσθε δίκαιοι, ψαλμός πλ. β', ήχος πλ. δ', ΜΕΛΩΔ., σσ. 149-150.*
- v. *Ον τρόπον επιποθεί η έλαφος, ψαλμός μα', ήχος πλ. δ', ΜΕΛΩΔ., σσ. 150-151.*
- vi. *Οι οφθαλμοί πάντων, ψαλμός ρψδ', ΜΕΛΩΔ., σσ. 151-152.*
- vii. *Ανέβη ο Θεός εν αλαλαγμώ, ψαλμός μστ', ήχος λέγετο, ΜΕΛΩΔ., σσ. 152-153.*
- viii. *Σώμα Χριστού μεταλάβετε, στιχολογία εξωβιβλική, ήχος πλ.α', ΜΕΛΩΔ., σσ. 154-155. Έτερον μέλος, ήχος πλ.α', Χορωδιακή παρουσίαση.*
- ix. *Και ευλογήσαι ημάς, Εκλογή των Φώτων, Αντί κοινωνικού, ήχος πλ. β', ΜΕΛΩΔ., σσ. 155- 162.*
- 4) *Πληρωθήτω το στόμα ημών, ήχος β', ΜΕΛΩΔ., σσ. 162-163.*
- 5) *Επί σοι χαίροι, την γαρ σην μήτραν, αργοσύντομο μέλους, ήχος πλ. δ', ΜΕΛΩΔ., σσ. 164-165.*
- 6) *Θ. Λειτουργία Αποστολικών Διαταγών, ΜΕΛΩΔ., σσ. 166-167.*
- 7) *Θ. Λειτουργία Αποστόλου Μάρκου, Κοινωνικόν: Αινείτε στους οκτώ ήχους, ΜΕΛΩΔ., σσ. 180-188.*
- 8) *Θ. Λειτουργία Ιακώβου του Αδελφοθέου, ήχος β', ΜΕΛΩΔ., σσ. 189-196.*
- 9) *Θ. Λειτουργία προηγιασμένων Δώρων, κοινωνικόν, Γεύσασθε, ψαλμός λγ', ήχος πλ. α', ΜΕΛΩΔ., σσ. 200-201.*
- 10) *Θ. Λειτουργία προηγιασμένων Δώρων Ιακώβου Αδελφοθέου, ΜΕΛΩΔ., σσ. 202-208.*
- 11) *Μοναχικός Όρθρος, ΜΕΛΩΔ., σσ. 209-219.*
- 12) *Ακολουθία των Ωρών, ΜΕΛΩΔ., σσ. 220-222.*
- 13) *Τριθέκτη, ΜΕΛΩΔ., σσ. 223-234.*
- 14) *Παννυχίς, ΜΕΛΩΔ., σσ. 254-258.*
- 15) *Ευχέλαιον, ΜΕΛΩΔ., σσ. 259-263.*
- 16) *Αγιασμός, ΜΕΛΩΔ., σσ. 264-269.*
- 17) *Δοξολογία, ήχος πλ. α', σύντομη, ΜΕΛΩΔ., σσ. 270-275.*
- 18) *Δοξολογία, ήχος πλ. α', αργή, Χορωδιακή παρουσίαση.*
- 19) *Τρισάγιον-Δύναμις, ήχος πλ. β', ΜΕΛΩΔ., σσ. 276-279.*
- 20) *Τρισάγιον-Δύναμις, ήχος βαρύς, προς το του Π. Εφεσίου, ΜΕΛΩΔ., σσ. 280-283.*
- 21) *Λειτουργικά, ψαλλόμενα στους οκτώ ήχους με την ίδια σημειογραφία, Χορωδιακή παρουσίαση.*
- 22) *Φως ιλαρόν, αργό, ήχος β', ΜΕΛΩΔ.σ.205. Έτερον, ήχος β', ΜΕΛΟΥΡΓΙΑ Α', Θεσσαλονίκη(2008), σ. 404.*

- 23) *Παναγία Τριάς, Πάτερ ημών, σε ήχο β', Χορωδιακή παρουσίαση.*
- 24) *Θεοτόκε Παρθένε, οκτάηχο, σύντομο, Χορωδιακή παρουσίαση.*
- 25) *Δικαιωθέντες ουν εκ πίστεως, (Ρωμ. 5, 1-6), ήχος Α', Χορωδιακή παρουσίαση.*
- 26) *Η αγάπη μακροθυμεί, (Κορ. Α' 13, 1- 7), ήχος Β', Χορωδιακή παρουσίαση.*
- 27) *Ο καρπός του Πνεύματος,, (Γαλ. 5, 22-26), ήχος Γ', Χορωδιακή παρουσίαση.*
- 28) *Ανάστασιν Χριστού θεασάμενοι, ήχος Δ', Χορωδιακή παρουσίαση.*

• **Καλοφωνικές συνθέσεις**

- 1) *Κύριε τι επληθύνθησαν, ψαλμικός στίχος, μέλος καλόφωνο, ήχος πλ. α', ΜΕΛΩΔ., σσ. 294-297.*
- 2) *Έθελξας πόθω με, Χριστέ, καλόφωνο μέλος, ήχος πλ. δ', μετά κρατήματος, Μελουργία Α', Θεσσαλονίκη (2008), σσ. 405-408.*
- 3) *Υψωσον σοφέ, καλοφωνικός ειρμός, ήχος δ', μετά του επιφωνήματος Ταις του Ιεράρχου, στον τόμο Ο Άγιος Νήφων Πατριάρχης Κων/πόλεως (1508-2008), Τόμος επετειακός επί τη συμπληρώσει πεντακοσίων ετών από της κοιμήσεως αυτού, Άγιον Όρος 2008, σσ. 395-397.*
- 4) *Κύριε εκέκραξα, Κατευθυνθήτω, ήχος α' σε αργοσύντομο και αργό καλόφωνο μέλος για τα στιχηρά της Κοιμήσεως της Θεοτόκου, Μελουργία, Τεύχος Β'-Γ', Θεσσαλονίκη(2008), σελ.146 εξ.*
- 5) *Η ελπίς μου ο Πατήρ, Καλόφωνο μέλος, ήχος α', Χορωδιακή παρουσίαση.*
- 6) *Κύριε ρύσαι την ψυχή μου, ψαλμικός στίχος, μέλος καλόφωνο, ήχος πλ. α', Χορωδιακή παρουσίαση.*
- 7) *Εκύκλωσαν αι του βίου με ζάλαι, καλοφωνικό μέλος, ήχος πλ. δ'. Χορωδιακή παρουσίαση.*
- 8) *Σε το καθαρώτατον του βασιλέως, ήχος δ', μέλος καλόφωνον. χορωδιακή παρουσίαση.*
- 9) *Η τον αχώρητον Θεόν, καλοφωνικός ειρμός, ήχος β', μετά κρατήματος. Χορωδιακή παρουσίαση.*
- 10) *Έκτεινον Πάτερ προς Θεόν, καλοφωνικός ειρμός, ήχος πλ. δ', μετά επιφω- νήματος. Χορωδιακή παρουσίαση.*

• **Ηχογραφήσεις**

- 1) *Ιωάσαφ Διδάσκαλος Διονυσιάτης, Ιερά Μονή Διονυσίου Αγίου Όρους 1998, ψάλλει η Πανεπιστημιακή Βυζαντινή Χορωδία, βλ. Έντυπα καλλιτεχνικών εκδηλώσεων, ό.π., αριθ. 5.*

- 2) Ιωάσαφ Διδάσκαλος Διονυσιάτης, Ιερά Μονή Διονυσίου Αγίου Όρους 2000, ψάλλει η Πανεπιστημιακή Βυζαντινή Χορωδία, μν. έκδοση, αριθ. 10.
- 3) Γερμανός Νέων Πατρών, Ιερά Μονή Διονυσίου Αγίου Όρους, 2000, ψάλλει η Πανεπιστημιακή Βυζαντινή Χορωδία, μν. έκδοση, αριθ. 11.
- 4) Βυζαντινή Μουσική Αραβόφωνη και Ελληνόφωνη. Αντιφωνικά από τους Πρωτοψάλτες Elia D. Al Mourr - Αντώνιο Ε. Αλυγιζάκη. Επιλογή ύμνων από κανόνες και τροπάρια.
- 5) Ύμνοι αργού Αναστασιματαρίου, Πέτρου Πελοποννησίου, Εσπερινού Κοιμήσεως Θεοτόκου, ήχος α', Ψάλλει η Πανεπιστημιακή Βυζαντινή Χορωδία, Καλοφωνάρης Αντώνιος Ε. Αλυγιζάκης, *Μελοργία*, Τεύχος Β'-Γ', Θεσσαλονίκη 2012, σσ. 7-28 +ένθετα 2 CDs.

Η. ΥΠΟ ΕΚΔΟΣΗ

- 1) Τα Θεωρητικά της βυζαντινής μουσικής.